

INFOdag voor leidinggevend



15 oktober 2015

arbocatalogus afvalbranche

De leidinggevende en de ARBOCATALOGUS

De arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of **NIET**"

WELKOM

arbocatalogus afvalbranche

De leidinggevende en de ARBOCATALOGUS

De arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of **NIET**"

Ger de Jong
Voorzitter St. Arbocatalogus Afvalbranche

Inspecties i-SZW Afvalsector van februari - augustus 2014

Wat is er geconstateerd bij 433 inspecties:

- ♦ **41 % PRIMA IN ORDE.**
- ♦ **59 % NIET OP ORDE**
- ♦ In totaal 758 overtredingen geconstateerd.

arbocatalogus afvalbranche

Inspecties i-SZW Afvalsector van februari - augustus 2014

758 geconstateerde overtredingen:

- ♦ **46 %: Veiligheid.**
- ♦ **34 %: Gevaarlijke stoffen**
- ♦ **8 %: Arbozorg**
- ♦ **5 %: Fysieke belasting**
- ♦ **7 %: Overig**

arbocatalogus afvalbranche

Inspecties i-SZW Afvalsector van februari - augustus 2014

Enige "highlights":

- ♦ Bij 66 % van de bedrijven werden 1 of meer overtredingen geconstateerd
- ♦ Er zijn veel kleine bedrijven bezocht; hier waren de risico's het grootst (vlg. I-SZW)
- ♦ Veel overtredingen bij recycling van :
▲ **puin, papier, plastic en textiel**
- ♦ Het risico bij blootstelling aan stof wordt onderschat

arbocatalogus afvalbranche

Inspecties i-SZW Afvalsector van februari - augustus 2014

De grootste risico's zijn:

- ♦ Knel- en beknellingsgevaar
- ♦ Aanrijdgevaar
- ♦ Machine veiligheid
- ♦ Valgevaar
- ♦ Blootstelling aan gevaarlijke stoffen
- ♦ Biologische agentia
- ♦ Fysieke belasting

arbocatalogus afvalbranche

De Arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of niet"

INFOdag voor leidinggevenden

15 oktober 2015

arbocatalogus afvalbranche 

De leidinggevende en de ARBOCATALOGUS

De arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of **NIET**"

Jan FL de Waal
Bestuurslid St. Arbocatalogus Afvalbranche

Even voorstellen

Jan de Waal
Bestuurslid St. Arbocatalogus Afvalbranche

- ♦ NV Luchthaven Schiphol 
- ♦ GG&GD Amsterdam 
- ♦ StadsReiniging-Vervoer en Markten Dordrecht 
- ♦ Netwerk NV te Dordrecht. 
- ♦ OR Support 
- ♦ FNV Publiek Belang 

arbocatalogus afvalbranche

Veiligheid voorop

"We werken **veilig** of niet"



→ **Arbomsomstandighedenwet**

arbocatalogus afvalbranche

Arbomsomstandighedenwet

Doel van de wet

- ♦ Bevorderen van **VEILIGHEID, GEZONDHEID, EN WELZIJN**.
- ♦ Terugdringen van **ZIEKTEVERZUIM**
- ♦ Gezamenlijke verantwoordelijkheid werkgever en werknemer

Betekent:

- ▲ Overleg over ARBO tussen Werkgever en Werknemer
- ▲ Conform de Wet op de Ondernemingsraden:
 - ▼ **Overleg tussen Directeur en Ondernemingsraad**

arbocatalogus afvalbranche

Arbomsomstandighedenwet

Overleg tussen Directie en OR

- ♦ Maken afspraken over **VEILIGHEID, GEZONDHEID, EN WELZIJN. (VGW-ZAKEN)**
- ♦ Ondernemingsraad moet aan elke nieuwe afspraak/regeling, **INSTEMMING** verlenen (WOR)
- ♦ Ondernemingsraad moet óók aan elke wijziging of intrekking van bestaande afspraken **INSTEMMING** verlenen.

LET WEL:
Afspraak = Afspraak!
Er mag dus nooit zomaar iets gewijzigd worden.

arbocatalogus afvalbranche

Arbomsomstandighedenwet

Verplichtingen werkgever

- ♦ **Organiseren** van de arbeid.
- ♦ Inrichten en zorg voor de "**arbeidsplaatsen**".
- ♦ **Verstrekken** van persoonlijke beschermingsmiddelen.
- ♦ Doeltreffend **geven van opleiding en instructie** bij voorbeeld omtrent gebruik van hulpmiddelen.
- ♦ Werknemers **doeltreffend voorlichten** over de **risico's** bij de werkzaamheden.
- ♦ Werknemers **doeltreffend voorlichten** over de **maatregelen** die genomen zijn om de risico's te voorkomen, beperken en/of beheersen.
- ♦ **Toeziën op de naleving** op de instructies en voorschriften.

arbocatalogus afvalbranche

De Arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of niet"

INFOdag voor leidinggevenden

15 oktober 2015

Arbeidsomstandighedenwet

Relatie met andere wetgeving

Het **Burgerlijk Wetboek** Artikel 658 Boek7 behandelt de "civiele zorgplicht":

- ◆ De werkruimte, de werktuigen en gereedschappen waarin resp. waarmee de arbeid wordt verricht zodanig in te richten en te onderhouden om te voorkomen dat de werknemer in de uitoefening van zijn werkzaamheden schade lijdt.
- ◆ De werkgever is jegens de werknemer aansprakelijk voor schade die de werknemer tijdens de uitoefening van zijn werkzaamheden lijdt.
- ◆ Bovengenoemde aansprakelijkheid kan nooit ten nadele van de werknemer worden afgeweken.

arbocatalogus afvalbranche

Arbeidsomstandighedenwet

Relatie met andere wetgeving

De **Europese richtlijn 89/391/EEG** zegt o.m.:

- ◆ De **Werkgever is verplicht te zorgen voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemer inzake alle met het werk verbonden aspecten.**
- ◆ De werkgever **blijft altijd verantwoordelijk** óók als hij deskundigen inhuurt die deze zorg uit handen nemen.

arbocatalogus afvalbranche

Arbeidsomstandighedenwet

Relatie met andere wetgeving

De **Arbeidsomstandighedenwet 2007** specificeert de wettelijke verplichtingen "Deskundige bijstand op het gebied van de Bedrijfs hulpverlening" (art.15) als volgt:

- ◆ De werkgever laat zich ten aanzien van de naleving van **ZIJN** verplichtingen op grond van art.3 van deze wet bijstaan door één of meerdere werknemers die door hem zijn aangewezen als bedrijfs hulpverleners.
- ◆ De bedrijfs hulpverleners verlenen in het ieder geval bijstand door:
 - ▲ Het verlenen van eerste hulp bij ongevallen.
 - ▲ Het beperken en het bestrijden van brand.
 - ▲ Het beperken van de gevolgen van ongevallen.
 - ▲ Het evacueren van werknemers bij ernstig en onmiddellijk gevaar.

arbocatalogus afvalbranche

Arbeidsomstandighedenwet

RI&E > Risico Inventarisatie & Evaluatie

- ◆ Alle **risico's** op het gebied van **Veiligheid, Gezondheid en Welzijn** moeten in kaart worden gebracht.
- ◆ Het zijn risico's die te maken hebben met:
 - ▲ De werkplek
 - ▲ Het gedrag van medewerkers
 - ▲ Het toezicht op gezonde werkwijze en procedures
 - ▲ Het arbobeleid zoals wettelijke evaluatie van alle gevonden risico's
- ◆ Plan van aanpak om **risico's te beperken en/of beheersen;**

→ Ook daar moet de **OR** mee instemmen.

arbocatalogus afvalbranche

Arbeidsomstandighedenwet

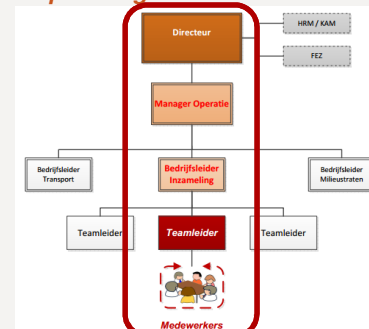
Verplichtingen namens directeur

- ◆ **Organiseren** van de arbeid.
- ◆ Inrichten en zorg voor de "**arbeidsplaatsen**".
- ◆ **Verstrekken** van persoonlijke beschermingsmiddelen.
- ◆ Doeltreffend **geven van opleiding en instructie**
- ◆ Werknemers **doeltreffend voorlichten** over de risico's bij de werkzaamheden.
- ◆ Werknemers **doeltreffend voorlichten** over de maatregelen die genomen zijn om de risico's te voorkomen, beperken en/of beheersen.
- ◆ **Toezien op de naleving** op de instructies en voorschriften.

arbocatalogus afvalbranche

Arbeidsomstandighedenwet

Verplichtingen namens directeur



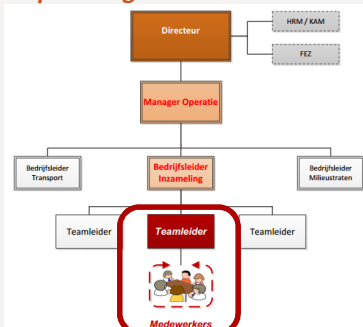
Plaats van de teamleider in een fictieve organisatie
arbocatalogus afvalbranche

De Arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of niet"

INFOdag voor leidinggevenden

15 oktober 2015

Arbeidsomstandighedenwet Verplichtingen namens directeur



Plaats van de teamleider in een fictieve organisatie

Arbeidsomstandighedenwet Rol teamleider namens directeur



- ◆ Weet wat dat de Directeur **EINDVERANTWOORDELIJK** is
- ◆ Organiseert de arbeid zodanig dat aan alle wettelijke en bedrijfsvoorschriften **KAN** worden voldaan!
- ◆ Weet welke **ARBO** afspraken er gemaakt zijn en welke van toepassing zijn op de eigen RVE
- ◆ Ziet toe op de **naleving** van alle "Arboregelingen" en daarbij vastgestelde instructies en voorschriften.
- ◆ Kent de **rol en bevoegdheden** van de ondernemingsraad

Medewerkers

Arbeidsomstandighedenwet Rol teamleider namens directeur



Medewerkers

- ◆ Weet wat dat een leidinggevende "Arboregelingen, Instructies en voorschriften" zelfstandig niet mag aanpassen en/of wijzigen.
- ◆ Zorgt voor de **verstrekking** van PBM's en **ziet toe** dat deze correct gebruikt worden.
- ◆ Treedt **corrigerend** op bij het niet naleven van de instructies / voorschriften
- ◆ Geeft tijdens werkoverleg / toolboxmeetings **uitleg** over de instructies en/of voorschriften.

arbocatalogus afvalbranche

Arbeidsomstandighedenwet Rol teamleider namens directeur



Medewerkers



arbocatalogus afvalbranche

Arbeidsomstandighedenwet Rol teamleider namens directeur

- ◆ Treedt **corrigerend** op bij het niet naleven van de instructies / voorschriften



arbocatalogus afvalbranche

Arbeidsomstandighedenwet Rol teamleider namens directeur

- ◆ Treedt **corrigerend** op bij het niet naleven van de instructies / voorschriften



arbocatalogus afvalbranche

De Arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of niet"

INFOdag voor leidinggevenden

15 oktober 2015

Arbeidsomstandighedenwet

Rol teamleider namens directeur

- ◆ Treedt **corrigerend** op bij het niet naleven van de instructies / voorschriften



**Levensgevaarlijk
als het fout gaat.**

arbocatalogus afvalbranche

Arbeidsomstandighedenwet

Rol teamleider namens directeur

Teamleider



Medewerkers

- ◆ Gebruikt de **Arbocatalogus** als vraagbaak en hanteert de zoekfunctie voor specifieke situaties.
- ◆ Kan bij **onduidelijkheden** terugvallen op:
 - ▲ de Arbocatalogus
 - ▲ een KAM collega
 - ▲ collega teamleiders
 - ▲ or/vgw leden
- ◆ Meldt het **niet kunnen naleven** van de instructies / voorschriften aan het management / KAM.

arbocatalogus afvalbranche

Arbeidsomstandighedenwet

Verplichtingen werknemer

- ◆ **Arbeidsmiddelen** en gevaarlijke stoffen op de juiste wijze gebruiken.
- ◆ **Beveiligingen** niet veranderen of weghalen en deze op de juiste manier gebruiken.
- ◆ **Meldingsplicht** van door hem opgemerkte gevaren (onveilige situaties)
- ◆ **Verplicht** gebruiken van persoonlijke beschermingsmiddelen én het onderhouden van de PBM-s
- ◆ **Meewerken aan opleiding en instructie** omtrent gebruik van risicovolle hulpmiddelen, gereedschappen/ machines én de toepassing van Persoonlijke Beschermingsmiddelen alsmede alle in de certificering opgenomen verplichtingen

arbocatalogus afvalbranche

Arbeidsomstandighedenwet

Ziekteverzuimbeleid

- ◆ De **Ondernemer** is verplicht om een ziekteverzuimbeleid te voeren dat gericht is op het voorkomen en beperken van ziekteverzuim en het begeleiden van zieke medewerkers.
- ◆ Heel veel **maatregelen** uit de arbocatalogus richten zich op het **opheffen of beheersen van risico's** en daardoor het voorkomen of beperken van ziekteverzuim.

Daarom in ieders belang:

→ **HANDHAVEN**

arbocatalogus afvalbranche

Wet op de OndernemingsRaden

Belangrijke "ARBO" artikelen

- ◆ **Art. 27 Instemmingsrecht**
 - ▲ bv. ARBO, ziekteverzuim en re-integratie
- ◆ **Art. 28 Stimulerende taken**
 - ▲ bv. Arbeidsomstandigheden
- ◆ **Art. 31 Informatie recht**
 - ▲ De ondernemer moet aan de OR alle informatie verschaffen die voor de vervulling van haar taak nodig is.
- ◆ **Art. 23.3 Initiatiefrecht**
 - ▲ De OR hoeft niet te wachten op een voorstel van de ondernemer, maar kan met een eigen voorstel **komen**.

arbocatalogus afvalbranche

Wet op de OndernemingsRaden

Specifieke ARBO Rechten

- ▲ **Onderwerpen zijn:**
 - ▲ Arbo beleid en Certificering (b.v. VCA**)
 - ▲ Risico Inventarisatie & Evaluatie inclusief het Plan van Aanpak
 - ▲ Ziekteverzuimbeleid
 - ▲ Keuze Arbo-dienst
 - ▲ Voorlichting, opleiding en instructie
 - ▲ Bedrijfs hulpverlening

arbocatalogus afvalbranche

De Arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of niet"

INFOdag voor leidinggevendenden

15 oktober 2015

Wet op de OndernemingsRaden *Specifieke ARBO Rechten*

▲ **Onderwerpen zijn:**

- ▲ Veiligheid machines en gereedschappen
- ▲ Persoonlijke Beschermingsmiddelen
- ▲ Werkdruk en stress
- ▲ Ongewenst gedrag
- ▲ Inrichting arbeidsplaatsen
- ▲ Lawaai / klimaat

OR let op:

Elke vaststelling, wijziging en/of intrekking valt onder het instemmingsrecht (art.27 WOR)

arbocatalogus afvalbranche

Wet op de OndernemingsRaden *Art. 27 Instemmingsrecht*

Gaat o.a. over:

- ◆ Ziekteverzuimbeleid
- ◆ Keuze & Opdrachtformulering ARBO dienst
- ◆ Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E)
- ◆ Plan van Aanpak tbv beheersing risico's
- ◆ Vaststellen Sociaal beleidsplan
- ◆ Arbo- en Milieubeleid inclusief bedrijfsregels

OR let op:

Elke vaststelling, wijziging en/of intrekking valt onder het instemmingsrecht (art.27 WOR)

arbocatalogus afvalbranche

Wet op de OndernemingsRaden *Art. 28 Stimulerende taken OR*

- ◆ De Ondernemingsraad moet zoveel mogelijk bevorderen dat de voor de onderneming geldende voorschriften op het gebied van **arbeidsomstandigheden** en de arbeids- en rusttijden worden nageleefd, zoals wettelijke bepalingen, cao-bepalingen, en interne regelingen.
- ◆ De OR heeft instemmingsrecht op alle interne regelingen die hier boven bedoeld zijn. Zonodig kan de OR een beroep doen op de ARBO-dienst, Inspectie SZW of een in- of externe deskundige

arbocatalogus afvalbranche

Wet op de OndernemingsRaden *Art. 31 Algemeen informatie recht*

- ◆ Sociale informatie
- ◆ Ziekteverzuimcijfers
- ◆ Ziekteverzuim analyses (arbodienst)
- ◆ Meerjaren arbobeleidsplan
- ◆ Sociaal beleidsplan
- ◆ De te nemen maatregelen en PBM-s
- ◆ Periodiek overleg met ARBO arts over alle terzake doende onderwerpen.
- ◆ Duurzame inzetbaarheid

arbocatalogus afvalbranche

Wet op de OndernemingsRaden *Art. 23.3 Initiatiefrecht*

- ◆ Op basis van zijn stimulerende taken (art.28) óf na ontvangst van de ontvangen informatie óf na raadpleging van b.v. de **arbocatalogus**, een deskundige, Inspectie - SZW, bedrijfsarts of ARBO-dienst, kan de ondernemingsraad grond van het initiatiefrecht een (wijzigings) voorstel indienen.
- ◆ De OR hoeft niet te wachten totdat de bestuurder er mee komt maar kiest zonodig zelf een geschikt moment.

arbocatalogus afvalbranche

Arbeidsomstandighedenwet

Voor een goede vervulling van de "arbo-taak" heeft elke leidinggevende de beschikking over alle mogelijke informatie uit de



Maak daar dan ook gebruik van!

arbocatalogus afvalbranche

**De Arbocatalogus als leidraad bij
"We werken *VEILIG* of niet"**

INFOdag voor leidinggevendenden

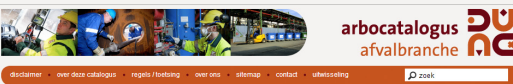


De Arbocatalogus als leidraad bij
“We werken **VEILIG** of niet”

INFOdag voor leidinggevend



15 oktober 2015

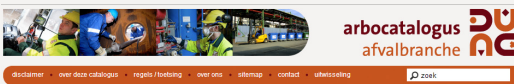


◆ **Ter Afsluiting goed om te weten.**

- ▲ Als de te nemen maatregelen ter opheffing of beheersing van enig risico beschreven wordt in de **arbocatalogus** geldt er voor de ondernemer normaliter geen keuze mogelijkheid.
- ▲ In dat geval heeft de OR **geen** instemmingsrecht op de genomen maatregel
- ▲ De OR heeft altijd instemming op de prioriteiten van alle maatregelen zoals deze in het Programma van Aanpak van de RI&E beschreven zijn!

Maak maximaal gebruik van de arbocatalogus

arbocatalogus afvalbranche



◆ **Ter Afsluiting goed om te weten.**

▲ **ARBEIDSSOMSTANDIGHEDEN** zijn zo belangrijk dat **Ondernemer** (management, **Uitvoerend leidinggevende**, P&O, KAM, Arbo-dienst) en **Ondernemingsraad** zich maximaal moeten inspannen om het beste resultaat te bereiken.

HET BESTE RESULTAAT WORDT BEREIKT DOOR NIET OP JE STREPEN TE GAAN MAAR... MET ELKAAR SAMEN TE WERKEN.

arbocatalogus afvalbranche



De leidinggevende en de ARBOCATALOGUS

De arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of **NIET**"

ZIJN ER NOG VRAGEN?



Aanleiding en inhoud
Arbocatalogus Afvalbranche

De arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of **NIET**"

Douwe de Boer
QHSE beleidsmedewerker Attero

Even voorstellen:

Douwe de Boer
QHSE beleidsmedewerker Attero
Voorzitter VA commissie Arbo & Veiligheid
Lid cie. Communicatie St. Arbocatalogus Afvalbranche



arbocatalogus afvalbranche

Arbocatalogus voor de Afvalbranche

We werken VEILIG of NIET

Hoe veilig werken we binnen de Afvalbranche?
27 miljoen uren per jaar: 13.500 medewerkers

Veiligheidsprestaties worden door de commissie Arbo & Veiligheid van de VA sinds 2006 jaarlijks bijgehouden:

- Gemiddeld 2 dodelijke ongevallen per jaar
- 270 verzuimongevallen per jaar:
- Elke week ruim 5 verzuimongevallen
- Veiligheidsindex LTIF van ca. 10:
Jaarlijks één verzuimongeval per 50 medewerkers

arbocatalogus afvalbranche

**De Arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of niet"**

INFOdag voor leidinggevenden

15 oktober 2015

Arbocatalogus voor de Afvalbranche

We werken **VEILIG** of **NIET**

Wat is veiligheid?

Veiligheid is het bewust nemen van aanvaarbare risico's

- Wat is aanvaardbaar?
- Wat zijn de risico's?
- De ARBOCATALOGUS geeft antwoord!

arbocatalogus afvalbranche

Het (h)erkennen van risico's

[Link naar RISICO](#)

arbocatalogus afvalbranche

Het (h)erkennen van risico's

Welke risico's heeft u gezien?

- ◆ Taalproblemen: IT KIN NET
- ◆ Gebruik van alcohol
- ◆ Winterse omstandigheden:
 - ▲ door het ijs zakken, koude, gladheid
- ◆ Onderkoeling
- ◆ Slecht zicht door beslagen bril

Kettingreactie:

- ◆ het ene risico lokt vaak het volgende uit

arbocatalogus afvalbranche

Het (h)erkennen van risico's

Ongevallen in de Afvalbranche

TOP 6 van directe oorzaken / belangrijkste risico's
(uit de jaarlijkse VA veiligheidsenquête):

- ◆ Uitglijden, struikelen, vallen *)
- ◆ Beknelling *)
- ◆ Prikken of snijden
- ◆ Vallende voorwerpen
- ◆ Blootstelling aan gevaarlijke stoffen *)
- ◆ Fysieke belasting: trekken, duwen, tillen *)

*) Tevens in onderzoek ISZW over 2014.

Overige risico's:

- ◆ Aanrijdgevaar
- ◆ Machineveiligheid
- ◆ Biologische agentia

arbocatalogus afvalbranche

Het (h)erkennen van risico's

Risico's vragen om maatregelen!



arbocatalogus afvalbranche

Arbocatalogus Afvalbranche

Risico's en maatregelen

Risico's

- Uitvoerige beschrijving
- Wet- en regelgeving, procesnormen en grenswaarden
- Overige regelgeving, normen, richtlijnen en dergelijke
- Aanvullende informatie

Maatregelen

- Conform de arbeidshygiënische strategie:
 - Bronmaatregelen
 - Technische maatregelen
 - Organisatorische maatregelen
 - Persoonlijke beschermingsmiddelen

arbocatalogus afvalbranche

De Arbocatalogus als leidraad bij
“We werken **VEILIG** of niet”

INFOdag voor leidinggevendenden

15 oktober 2015

Arbocatalogus Afvalbranche

Risico's en maatregelen

- Een gebruiksvriendelijk oplossingenboek
- Gaat over prioritaire arborisico's
- Bundelt grotendeels reeds beschikbare kennis
- Praktische oplossingen voor veilig en gezond werken
- Oplossingen zijn redelijkerwijs haalbaar
- Maatwerk op alle niveaus, van sector tot bedrijf

arbocatalogus afvalbranche

Arbocatalogus Afvalbranche

Wanneer raadplegen?

- Treffen van maatregelen bij uitgevoerde RI&E
- Na analyse van een (verzuim) ongeval
- Na melden/analyse van onveilige handeling of situatie
- Voorlichting aan medewerkers (toolbox)
- Ondersteuning bij VCA of OHSAS 18001 certificering

▶ Oefenen met de Arbocatalogus Afvalbranche aan de hand van cases

56 arbocatalogus afvalbranche

Arbocatalogus Afvalbranche

Formule voor het herkennen van risico's

$$R = K \times E$$

Risico = Kans x Effect

Kans	Bijna niet denkbaar	Denkbaar maar onwaarschijnlijk	Mogelijk in geval	Zeer wel mogelijk	Te verwachten
Effect					
Bespekt: Letsel zonder verzuin, EIBO of (ernstig) hinder					
Bespekt: Letsel met verzuin, EIBO of (ernstig) hinder					
Ernstig: letsel met verzuin, EIBO of (ernstig) hinder					
Ernstig: letsel met verzuin, EIBO of (ernstig) hinder					
Zeer ernstig: EIBO of (ernstig) hinder					
Een ramp: EIBO of (ernstig) hinder					

arbocatalogus afvalbranche

Arbocatalogus Afvalbranche

Formule voor het erkennen van risico's

$$E = K \times A$$

Effect = Kwaliteit x Acceptatie

Effect: minder ongevallen, betere veiligheidsprestaties

Kwaliteit: Arbocatalogus is een goed oplossingsboek

Acceptatie: Rol leidinggevendenden naar hun medewerkers:

- Laten erkennen van het risico
- Aanspreken op onveilig gedrag
- Aandacht en bewustwording
- Wat is aanvaardbaar en wat niet?
- Goede voorbeeld geven
- Een sanctie opleggen

arbocatalogus afvalbranche

Arbocatalogus Afvalbranche

We werken VEILIG of NIET

ONVEILIG werken?

IT KIN NET!

arbocatalogus afvalbranche

Aanleiding en inhoud Arbocatalogus Afvalbranche

De arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of **NIET**"

ZIJN ER NOG VRAGEN?

De Arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of niet"

arbocatalogus
afvalbranche

[disclaimer](#) - [over deze catalogus](#) - [regels / toelichting](#) - [over ons](#) - [prijzen](#) - [contact](#) - [unwilling](#)

Inhoud presentatie

- Even voorstellen
- Aanleiding?
- Vaststellen 'problemen'
- Ondernomen acties
- Huidige situatie / resultaten
- Nog te doen?
- Veragen / discussie



arbocatalogus afvalbranche

The image shows the top half of a presentation slide. On the left, there is a vertical orange bar with the letters 'du' repeated in a stylized, stacked manner. To the right of this bar, the background is white. In the top right corner, the logo for 'arbocatalogus afvalbranche' is displayed, featuring the letters 'du' in orange above 'nc' in orange, with a small star to the right. Below the logo, the text 'arbocatalogus' and 'afvalbranche' are written in orange. The main title 'Verhogen veiligheidscultuur bij HVC' is written in large, bold, black letters. Below the title, the subtitle 'De arbocatalogus als leidraad bij "We werken VEILIG of NIET"' is written in black. At the bottom right, there is a white rectangular box containing the text 'Ruud Bruin' and 'Regio manager HVC BU Energie' in black.

Even voorstellen:

- ◆ **Ruud Bruin**
 - ▶ Regiomanager HVC BU Energie (regio noord)
 - ▶ (werkzame leven actief in operatie van HVC)
- ◆ **Sieto Beekers**
 - ▶ KAM adviseur (HVC Alkmaar)
 - ▶ (sinds april '11)



arbocatalogus afvalbranche

Aanleiding

16 oktober 2008 incident Houtloods

Aanleiding

Resultaten Veiligheidscultuurmeting (nulmeting; juni 2011)

Scores:	HVC Alkmaar	Branche
Management commitment:	75,8%	82,9%
Communicatie:	79,7%	82,6%
Leiderschap:	70,9%	76,0%
Betrokkenheid:	56,7%	63,0%
Bewustzijn:	75,4%	74,5%
Competenties:	70,8%	72,4%
Attitudes:	81,2%	84,5%
Gedrag:	69,8%	76,4%
Gemiddelde score totaal:	73,9%	78,1%

HVC Alkmaar t.o.v. totaal Management commitment

Legend: ■ HVC Alkmaar ■ Totaal

Aanleiding Resultaten Veiligheidscultuurmeting (nameting; maart 2012)			
Scores: (nameting)	HVC Alkmaar	Branche	Vershil
Management commitment:	73,1%	84,6%	-11,5%
Communicatie:	82,4%	86,4%	-4,0%
Leiderschap:	70,2%	79,2%	-9,0%
Betrokkenheid:	57,1%	65,9%	-8,8%
Bewustzijn:	74,5%	75,6%	-1,1%
Competenties:	74,5%	74,2%	0,3%
Attitudes:	82,3%	86,5%	-4,2%
Gedrag:	70,3%	78,3%	-8,0%
Gemiddelde score totaal:	74,20%	80,5%	-6,3%

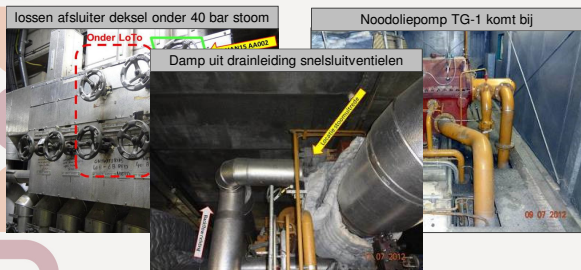
De Arbocatalogus als leidraad bij “We werken *VEILIG* of niet”

INFOdag voor leidinggevenden

15 oktober 2015

Aanleiding

25 t/m 29 juni 2012
incidenten totaalstop (Stork)



arbocatalogus afvalbranche

Vaststellen 'problemen'

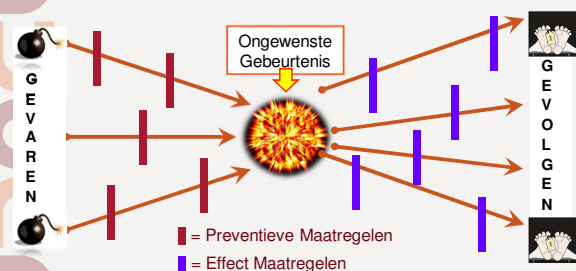
Resultaten uit (diverse) incidentonderzoeken:

- ◆ Te veel handelen naar eigen inzicht: kaders niet duidelijk;
- ◆ Omgang met: werkvergunningen, LoTo, TRA's & LMRA's vergt extra aandacht;
- ◆ Veiligstel procedures te generiek;
- ◆ Competentiemanagement is niet geborgd;
- ◆ Organisatie heeft beperkt lerend vermogen;
- ◆ Economisch belang wordt als belangrijker ervaren dan veiligheidsbelang.

arbocatalogus afvalbranche

Vaststellen 'problemen'

Onvoldoende Barrières voor veiligheid



arbocatalogus afvalbranche

Vaststellen 'problemen'

- ◆ Betrokkenheid laag (ook leidinggevenden)
- ◆ Reactieve houding medewerkers
 - ▶ initiatief bij management
- ◆ Denken in voorwaardelijkheden
 - ▶ terreinindeling;
 - ▶ regels 'niet duidelijk'; (bijv. looproute)
 - ▶ werkplaats, helplicht richting kantine)
 - ▶ etc.



arbocatalogus afvalbranche

Ondernomen acties

- ◆ Deelname veiligheidscultuurtraject VA ('11 / '12);
- ◆ Certificering OHSAS 18001 (okt '13);
- ◆ Risico gebaseerd sturen via RI&E (aug '14);
- ◆ Intensief veiligheidscultuurtraject (mrt '13 - heden)
 - ▶ Kennis is kracht (mrt '13 - heden)
 - ▶ Digitaal werkvergunningensysteem
 - ▶ Implementatie LoTo

arbocatalogus afvalbranche

De Arbocatalogus als leidraad bij
“We werken **VEILIG** of niet”

INFOdag voor leidinggevenden

15 oktober 2015

Ondernomen acties

Intensief veiligheidscultuurtraject (mrt '13 - heden)

- ▲ Zoektocht naar geschikte begeleiding (P. Ruigewaard);
- ▲ Stap 1: Operationeel management team;
- ▲ Stap 2: Actieve steun directie;
- ▲ Stap 3: Elimineren van de voorwaardelijkheden;
- ▲ Stap 4: Meenemen leidinggevenden;
- ▲ Stap 5: Meenemen medewerkers.

arbocatalogus afvalbranche

Huidige situatie / resultaten

- ◆ Veiligheidscultuurtraject **Maak je hart voor veiligheid**
- ◆ Posters & veiligheidsfilm campagne (met medewerkers)

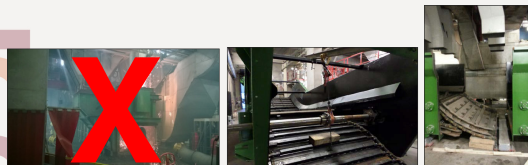


- ◆ Veiligheidsambassadeurs van elke afdeling (met periodiek nieuwe veiligheidsthema's)

arbocatalogus afvalbranche

Huidige situatie / resultaten

- ◆ Scheiden personen- en vrachtverkeer
- ◆ Nieuwe veiligheidsfilm (met 'aanmeld-portal')
- ◆ 2^e Medewerker sessie (dec. '14)
- ◆ Informatiebijeenkomst derden (8 jan.)
- ◆ Nieuwe ontslakkers lijn 2 (feb.) en lijn 3 (sep.)



arbocatalogus afvalbranche

Nog te doen?

- ◆ Veiligheidsambassadeurs BU-breed (sep '15)
- ◆ BU-breed onderzoek bedrijfsrisico's (technische veiligheid)
- ◆ Nieuwe ontslakker lijn 1 (mei 2016)
- ◆ Nameting veiligheidscultuur (???)

arbocatalogus afvalbranche

Eindbestemming:

"Iedereen...
elke dag...
gezond...
en onbeschadigd...
weer naar huis!"

Dank voor uw aandacht!

arbocatalogus afvalbranche

Verhogen veiligheidscultuur bij HVC

De arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of **NIET**"

ZIJN ER NOG VRAGEN?

**De Arbocatalogus als leidraad bij
"We werken *VEILIG* of niet"**

INFOdag voor leidinggevend



15 oktober 2015


arbocatalogus
afvalbranche

De leidinggevende en de ARBOCATALOGUS

De arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of **NIET**"

PAUZE


arbocatalogus
afvalbranche

VA Project: Versterken arbeidsveiligheidscultuur

De arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of **NIET**"

Elias Nieuwenhuis
H&S manager Shanks CW Nederland



Korte introductie Elias Nieuwenhuis H&S manager Shanks CW Nederland

- ◆ Shanks Group is een beursgenoteerde afvaldienstverlener met activiteiten in Nederland, Engeland, België en Canada
- ◆ De Shanks Group heeft 4.200 mensen in dienst
- ◆ Waarvan 2.000 in Nederland

arbocatalogus afvalbranche



Korte introductie



arbocatalogus afvalbranche



Project van brancheverenigingen in de afvalverwerking

Agenda

- ◆ Waarom dit project
- ◆ Wat hield het project in
- ◆ Wat is de stand van zaken

arbocatalogus afvalbranche



Waarom dit project

- ◆ Commissie arbo en veiligheid Vereniging Afvalbedrijven had een 5 jaren plan
- ◆ Geen voortgang
- ◆ Andere belangen
- ◆ Stond niet op agenda managers

arbocatalogus afvalbranche

De Arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of niet"

INFOdag voor leidinggevenden

15 oktober 2015

Project arbeidsveiligheidscultuur

- ◆ Gestart vanuit Vereniging Afvalbedrijven in 2010
- ◆ Als project ingediend bij SZW (voor co-financiering)
- ◆ Voorjaar 2011 start met 25 bedrijven (4 Shanks bedrijven)
- ◆ 2012 en 2013 nog eens 30 bedrijven die dit traject hebben doorlopen
- ◆ [Film SZW](#)

arbocatalogus afvalbranche

Project arbeidsveiligheidscultuur

Opzet project

- ◆ Als eerste een nulmeting
- ◆ Daarna bijeenkomst met directie en management
- ◆ Vervolgens training leidinggevenden op aanspreken
- ◆ Interactieve bijeenkomst met operationele medewerkers
- ◆ Nameting
- ◆ Afsluiting: evaluatie en borging

arbocatalogus afvalbranche

Project arbeidsveiligheidscultuur

Management commitment	betrokkenheid tonen, aanwezigheid op werkvloer
Communicatie	onderlinge communicatie over veiligheid, werkoverleg
Leiderschap	complimenten geven vertrouwen tussen leidinggevende en werknemers
Betrokkenheid	deelname aan (veiligheids)overleg, melden van onveilige situaties
Bewustzijn	vooraf nadenken over de risico's onderschatten van risico's
Competenties	trainingen over veiligheid bekendheid met procedures en regels
Attitudes	onderlinge werksfeer, zelf initiatief nemen
Gedrag	dragen van veiligheidsmiddelen overbruggen van bevestigingen

arbocatalogus afvalbranche

Project arbeidsveiligheidscultuur

Bijeenkomst management

- ◆ Neerzetten van het thema met korte film over dodelijk ongeval
- ◆ Met elkaar verkennen: wat zijn onze waarden, normen en overtuigingen
- ◆ Wat is onze ambitie: waar staan wij nu en waar willen wij heen
- ◆ Terugkoppeling uitkomst nulmeting
- ◆ Aanzet verbeterplan maken
- ◆ Onderlinge afspraken maken voor vervolg

arbocatalogus afvalbranche

Project arbeidsveiligheidscultuur

Overtuigingen

- ◆ Wat zijn jullie huidige overtuigingen over het veiligheidsgedrag binnen jullie bedrijf?
- ◆ Hoe effectief zijn die?
- ◆ Welke nieuwe kunnen jullie met elkaar creëren die leiden tot een (nog) beter resultaat?

arbocatalogus afvalbranche

Project arbeidsveiligheidscultuur

Ambitie

- ◆ Wat is de gewenste veiligheidscultuur?
- ◆ In welk gewenst gedrag kun je dat waarnemen?
- ◆ Tot welk resultaat moet dat leiden?

arbocatalogus afvalbranche

De Arbocatalogus als leidraad bij
“We werken **VEILIG** of niet”

INFOdag voor leidinggevendenden

15 oktober 2015

Project arbeidsveiligheidscultuur

Workshop lijnmanagement

- ◆ Het lijnmanagement kreeg een training in communicatie (effectief aanspreken op gedrag)
- ◆ Dit werd gedaan met een acteur

arbocatalogus afvalbranche

Project arbeidsveiligheidscultuur

Overleg met operationele medewerkers

- ◆ Diverse interactieve sessies
- ◆ Belangrijk dat directie aanwezig is
- ◆ Waarom ben je zelf verantwoordelijk
- ◆ Soms liep het uit de hand

arbocatalogus afvalbranche

Project arbeidsveiligheidscultuur

Alle medewerkers				Uitvoerende medewerkers			
Scores	Nulmeting	Nulmeting	Vershill	Scores	Nulmeting	Nulmeting	Vershill
	Shanks	branch			Shanks	branch	
Management commitment	86,1%	82,2%	3,2%	Management commitment	78,9%	75,1%	3,8%
Communicatie	84,7%	82,6%	2,1%	Communicatie	80,6%	77,9%	2,7%
Leiderschap	80,5%	76,0%	4,5%	Leiderschap	74,4%	68,4%	6,0%
Betrokkenheid	59,5%	63,0%	-3,5%	Betrokkenheid	52,9%	51,0%	-1,1%
Bewustzijn	74,0%	74,5%	-0,5%	Bewustzijn	72,9%	71,9%	1,0%
Competenties	67,7%	72,4%	-4,7%	Competenties	64,9%	70,5%	-5,6%
Attitudes	83,5%	84,5%	-1,0%	Attitudes	83,1%	82,5%	0,6%
Gedrag	78,2%	76,4%	1,8%	Gedrag	77,4%	70,8%	6,6%
Gemiddelde score totaal	79,0%	78,1%	0,9%	Gemiddelde score totaal	75,1%	73,8%	2,3%

Alle medewerkers				Uitvoerende medewerkers			
Scores	Nulmeting	Nulmeting	Vershill	Scores	Nulmeting	Nulmeting	Vershill
	Shanks	branch			Shanks	branch	
Management commitment	87,0%	83,7%	3,3%	Management commitment	84,1%	78,1%	6,0%
Communicatie	81,8%	80,3%	1,5%	Communicatie	86,1%	80,9%	5,2%
Leiderschap	81,9%	78,3%	3,6%	Leiderschap	79,8%	73,9%	5,9%
Betrokkenheid	68,1%	63,8%	4,3%	Betrokkenheid	64,8%	57,9%	6,9%
Bewustzijn	77,8%	75,4%	2,4%	Bewustzijn	73,1%	74,3%	-1,2%
Competenties	79,2%	73,9%	5,3%	Competenties	80,0%	74,1%	5,9%
Attitudes	85,3%	86,7%	-1,4%	Attitudes	87,4%	86,0%	1,4%
Gedrag	82,0%	78,3%	3,7%	Gedrag	79,8%	73,0%	6,8%
Gemiddelde score totaal	80,5%	78,8%	2,7%	Gemiddelde score totaal	81,4%	76,3%	5,1%

arbocatalogus afvalbranche

Project arbeidsveiligheidscultuur

Resultaat

- ◆ Bij aanvang project in 2011 → 55 omv
- ◆ Eind 2013 → 24 omv
- ◆ Meer risicomeldingen
- ◆ Zijn wij nu klaar?

arbocatalogus afvalbranche

arbocatalogus afvalbranche 

De leidinggevende en de ARBOCATALOGUS

De arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of **NIET**"

ZIJN ER NOG VRAGEN?

arbocatalogus afvalbranche 

De leidinggevende en de ARBOCATALOGUS

De arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of **NIET**"

Douwe de Boer
Elias Nieuwenhuis

De Arbocatalogus als leidraad bij
"We werken **VEILIG** of niet"

INFOdag voor leidinggevenden



15 oktober 2015

Hoe wordt arbocatalogus gevuld?

- ◆ Werkgroepen maken voorstellen
- ◆ Voorstellen passeren afstemmende werkgroep
- ◆ Bestuur stichting arbocatalogus stemt in met voorstellen
- ◆ Marginale toetsing door I-SZW
- ◆ Definitieve opname teksten op de site

arbocatalogus afvalbranche

Hoe komen we aan onderwerpen?



arbocatalogus afvalbranche

Hoe komen we aan onderwerpen?

- ◆ Veranderende wetgeving
- ◆ Nog niet ingevulde paragrafen van de arbocatalogus
- ◆ Terug koppeling van gebruikers
- ◆ Terug koppeling van ISZW

arbocatalogus afvalbranche

Hoe vind ik iets in de arbocatalogus

- ◆ Probleemstelling
- ◆ Oplossingsrichting
- ◆ Gevolgen

arbocatalogus afvalbranche

Probleemstelling

Op welke manier kunnen wij de verkeersveiligheid op onze terreinen verbeteren?

arbocatalogus afvalbranche



arbocatalogus afvalbranche

De Arbocatalogus als leidraad bij
“We werken **VEILIG** of niet”

[doelmer](#)
[over deze catalogus](#)
[regels / toelichting](#)
[over ons](#)
[sfeermap](#)
[contact](#)
[abonnement](#)

15 oktober 2015

		arbocatalogus afvalbranche duo ac	
	dicianner over de catalogi regels/bestelling over ons sitemap contact uitvoering	zoek	
	Arbocatalogus Afvalbranche + Mijn Toelaten + Algemeen + Inzamen huishoudelijk afval + Inzamen bedrijfsafval + Inzamen gewavt afval + Milieustraat en KGA-depot + Bewerken huishoudelijk afval + Bewerken bedrijfsafval + Bewerken gewavt afval + Verpakken en vervoeren + Verbranden + Sorteren + Roltoegangsover + My bookmarks	Arbocatalogus Afvalbranche - de arbestandandaard voor alle bedrijven in de afvalsector Weilom bij de website Arbocatalogus Afvalbranche Deze arbocatalogus biedt maatregelen voor arbeidsomstandigheden, veiligheid en gezondheid op het werk, specifiek verbandend met de afvalbranche en afvalbranche. Informatie over de indeling van de arbocatalogus treft u verderop op deze pagina. De structuur, indeling en reeksgegevens van de Arbocatalogus Afvalbranche wordt hier toegelicht onder de volgende koppen: + Activiteiten en samenhang + Risico's en maatregelen + Basisstructuur + Reeksindelingen Onder over deze arbocatalogus vindt u meer uitgebreide informatie.	achtergrondinformatie Aankant en Nieuwstroom U kunt account aanmaken en voortschrijven op het laatste nieuwstroom Inschrijven Voorgevoedde edities Functie-toelaten Hier kan men een lijst van de toegelaten functies zien. Activiteit ➤ Risicoprofiel ➤ Risico ➤ Maatregel ➤ Maatregel naar naam in de Arbocatalogische Structuur ➤ Maatregeltype ➤ Labels ➤
	arbocatalogus afvalbranche		

[illegible]

Arbocatolagus Afvalbranche

- Mijn favorieten
- Aanmelden
- Inzenden nieuwsbrief afval
- Inzenden bedrijfsafval
- Inzenden gemeentefalval
- Mijnstatus en KGA-afport
- Bereken huisvuilafval afval
- Bereken bedrijfsafval
- Aanrading van afval
- Aanken werken
- Bereken rumten
- Branden- en explosiegevaar
- Dieselontfermissie
- Fysieke bestating
- Gevaarlijk afval
- Gevaarlijke stoffen
- Lawaai
- Protegeveiligheid
- Psychosociale arbeidsbelasting
- Stof
- Vallen en wegschietende voorwerpen
- Vallen en beknellen
- Verkeer en omgeving
- Aanmelding werken tennem
- Beschrijven verkeer en maatregelen in RIAG

Voortlichten over verkeersrisico's

voortlichting

Beschrijving van de maatregel

Vanwege voortdurende verkeersrisico's is het verpikt medevarians:

- kennis te geven van de mogelijke gevolgen van verkeersrisico's
- bewust te maken van situaties waarin zich voortdurende alarme over verkeersrisico's gieden en andere maatregelen die het bedrijf neemt om verkeersrisico's te beperken
- in staat te stellen effectief te handelen als zich toch een verkeers-incident voordoet, waaronder indien over het gebruik van de BHM-materiaal dat op voortuigen aanwezig is

Voortlichting en onderricht over verkeersrisico's wordt regelmatig herhaald, in ieder geval als zich een incident heeft voorgedaan of als de omstandigheden zijn gewijzigd.

Werknemers zijn wettelijk verplicht om aan de aangeboden voortlichting deel te nemen.

Beoogd effect

Voortlichting en onderricht is een wettelijke verplichting die gericht is op effectief gedrag van werknemers om verkeersrisico's weg te nemen en te beperken.

Meer informatie

Vogers die Arbocatolagus voortlichten en onderricht over arbocatolagus worden gegeven. De inhoud hiervan wordt geactualiseerd indien gewijzigde omstandigheden hier toe aanleiding geven.

Zie ook [Geren werkstrategie](#)

Wet- en regelgeving

- Artikel 8 Arbocatolagus voortlichting en onderricht
- Artikel 4.102 Arbocatolagus voortlichting en onderricht

I koppelingen

arbocatolagus afvalbranche

De Arbocatalogus als leidraad bij “We werken *VEILIG* of niet”

INFOdag voor leidinggevenden

15 oktober 2015

Let op status van teksten



arbocatalogus afvalbranche

Kan het ook anders?



arbocatalogus afvalbranche

disclaimer over deze catalogus regels / baten over ons sitemap contact uitwisseling

Arbocatalogus Afvalbranche

- Mijn favorieten
- Algemeen
- Inzamen huishoudelijk afval
- Inzamen bedrijfsafval
- Inzamen gevaarlijk afval
- Milieustraat en KGA-depot
- Bewerken huishoudelijk afval
- Bewerken bedrijfsafval
- Bewerken gevaarlijk afval
- Composteren en vergisten
- Verbranden
- Storten
- Risicobeheer
- Mijn bookmarks

Arbocatalogus Afvalbranche - de arbostandaard voor alle bedrijven in de afvalsector

Welkom bij de website Arbocatalogus Afvalbranche

Deze arbocatalogus biedt maatregelen voor arbeidsomstandigheden, veiligheid en gezondheid op het werk, specifiek toegesneden op de situatie in de afvalbranche. Informatie over de indeling van de arbocatalogus treft u verderop op deze pagina. De structuur, indeling en aanpak van de Arbocatalogus Afvalbranche wordt hier toegelicht onder de volgende koppen:

- Activiteiten en samenhang
- Risico's en maatregelen
- Beleidsstructuur
- Beleidsplan

Over over deze arbocatalogus vindt u meer uitgebreide informatie.

Account en Nieuwsbrief

De account aanmaken en inschrijven op het laatste nieuws!

Facet zoeken

Klik op een item om te beginnen met zoeken:

- Activiteit
- Risico
- Maatregel
- Maatregel naar plaats in de Arbeidshygiënische Strategie
- Maatregeltipe
- Labels

arbocatalogus afvalbranche

disclaimer over deze catalogus regels / baten over ons sitemap contact uitwisseling

Zoeken arbocatalogus

Zoek resultaten

Titel / Omschrijving	Soort	Datum
Aanrijveraar eigen terrein De vele verkeersbewegingen op het terrein vormen één van de grootste risico's op letten waar afval be- of verwerkt wordt. ... meer	Risico	30/07/2015
Nieuw snelheidsbeperkende maatregelen Snelheidsbeperkende verkeersmaatregelen zijn maatregelen die ervoor zorgen dat verkeer op het terrein wordt afgeremd om zo de snelheid van verkeer te verlagen waarmee het ris... meer	Maatregel	30/07/2015
Gebruiken spiegels, camera's en alarmering Voertuigen zijn voorzien van diverse hulpmiddelen om het zicht op de omgeving te verbeteren en onderdelen op de bewegingen te attenderen. ... meer	Maatregel	30/07/2015
Scheiden verkeersstromen Door het scheiden van verkeersstromen wordt het aantal locaties met aanrijveraar beperkt. ... meer	Maatregel	30/07/2015
Beschrijven verkeer en maatregelen in RI&E Bij het opstellen en het herzien van de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) van het bedrijf dienen de risico's van het verkeer, zowel op eigen terrein als op de op... meer	Maatregel	30/07/2015

Factet zoeken

Klik op een item om te beginnen met zoeken:

- Activiteit
- Risico
- Maatregel
- Maatregel naar plaats in de Arbeidshygiënische Strategie
- Maatregeltipe
- Labels

arbocatalogus afvalbranche

En dan verder?

- ◆ Opstellen plan van aanpak
- ◆ Uitvoeren plan van aanpak
- ◆ Bewaken en evalueren voortgang

arbocatalogus afvalbranche

Gevolgen arbocatalogus

- ◆ Duidelijkheid voor werkgever en werknemer
- ◆ Duidelijkheid voor leidinggevende, OR, VGWM en KAM

arbocatalogus afvalbranche

De Arbocatalogus als leidraad bij
“We werken **VEILIG** of niet”

INFOdag voor leidinggevendenden



15 oktober 2015

Een blik op de toekomst

115 arbocatalogus afvalbranche

arbocatalogus afvalbranche

Opbouw en werking van de ARBOCATALOGUS

De arbocatalogus als leidraad bij
“We werken **VEILIG** of **NIET**”

ZIJN ER NOG VRAGEN?

arbocatalogus afvalbranche

Oefenen met de Arbocatalogus Afvalbranche aan de hand van cases

LET OP DE STICKER KLEUR

**De Arbocatalogus als leidraad bij
“We werken **VEILIG** of niet”**